

ERDÉLYI HÍRADÓ

Szombaton, September' 26-dikán, 1829

Brasilia — Portugallia — Nagybritannia — Frantziaország — Németország
Svédország — Muszkaország — Törökország — Hartzmező —

Brasilia

A' Londonba érkezett utolsó tudósítások szerint, Rio de Janeiróból; júl. 7-dikéig, a' brasiliai Tsászár nem fogadta-el a' Lavalle által Buenos-ayresből kért, a' brasiliai és az argentinumi köztársaság között végre-hajtott Kötés' megerősítését, mert ő, Lavalle-t olyan embernek nézi, a' ki tsupán katonai párt-ütés által nyerte-meg a' fő-uralkodást. A' Tsászár' nem-akarását annál-könnyebb által-látni, mivel' Lavalle mint Buenos-ayresnek tsak de facto uralkodója, nem írhatta alá magát minden platai tartományokért. Mindenből kitettzik, úgy-mond, a' Don Pedro' Monarchának termett deréksége.

Rio-de-Janeiro-t kivéven, az egész Délámérika a' kereskedés' lankadságáról panaszkodik, és még azon tartományban sem indít' annak emelkedése az emberbarátnban valami örvendetes érzést, mivel' a' rabszolga-kereskedés igen is nagy részét teszi annak, mint ezen itt következő, az utolsó 5 esztendőben behordott fekete rabszolgák' laistromából kitettzik. — Vittek tehát oda be fekete rabszolgákat:

	1826 -	1827 -	1828-ban
Guatimalából	2053 -	1512 -	4432-t
Mozambikból	2185 -	3371 -	5596 -
Angolából	6926 -	5431 -	10160 -
Bengualából	3796 -	4793 -	4568 -
Cábindából	6465 -	9145 -	9762 -
Ambriziből	6876 -	4241 -	4577 -

Molemboból	- 495 -	— -	1570 -
Riozaireből	- 983 -	— -	2318 -
Bahiából	- — -	896 -	919 -
Fernambucból	— -	49 -	58 -
Együtt	= 29,830 -	29,238 -	45,555-t

Az utolsó esztendőben feladott sum-mába, az útnban megholt 3567-et és a' tengeri tolvajok által elfogott 1291-et nem számláltuk ebbe a' laistromba. — Mártz. 1-ső napja lessz az, 1830-ban, mikor a' Brasilia és Anglia között kialakított Kötésnél fogva, a' fekete rabszolga-kereskedésnek vége szakad; s ez az oka hogy most azt, nagyobb tüzzel üzik mint valaha.

Portugallia

Mária Benedicta Printzasszony (szül. júl. 26-dikán, 1746), a' brasiliai József, Ferentz Xaver' özvegye, megholt Lissabonban, aug. 17-dikén.

Fontos és sok kétséget felfedező tzi-kejl: A' londoni Híradókban, sept. 1-sőjén, az itt következő Kinyilatkoztatást lehet olvasni; mellyet Barbacena Marquis a' portugalli Királyné, II-dik Dona Mária ÖFge' hív alattvalóihoz bót-sátt aug. 27-dikén, Portsmouthban, az Imperatriz fregatte-n: "Akarván azon meghatározott parantsolatot végre-hajtani, mellyet nekem a' Tsászár, az én' Fges Uram, azon tulajdonságában, mint II-dik Dona Mária portugalli országgló Királynének ÖFgének atya és Tútora, által-küldeni méltóztatott, hogy én Ötet

(a' Királynét) őhozzá vissza vinném, kötelességem nekem a' hozzám küldött útmutatásnál-fogva, az Ó' minden hív alattvalóinak az Ó-ts. Fge' szándékát előjökbe adnom, hogy ők ennél-fogva, az Ó-ts. Fge' meghatározása' igaz okait megértsék, nehogy oknélkülvaló tünődések, vagy gonosz sugallások által meghaggyák magokat tántoríttatni.

Az Ó-leghűségesebb Fge' elválása Fges Attyától, az ó' portugalli királyi-székbe emeltetésének szükséges következése volt. Az ó' Angliába-utazása és ideigvaló tartózkodása az ó' legrégebb Szövetségese' Státusaiban, fejedelmiszéke' otsmány' bitangoltatása által, melyet, mind-a'-két fél-föld' országlószékeinek és nemzeteinek gyalázzattjára, a' legszentebb eskü követett, okoztatott. — Az ÓFge' vissza-térése, familiája' kebelébe, a' tsata' szükséges foganatja, mely, fájdalom, a' törvényesség és bitanglás között fenn forog: mert a' Tsászárt ÓFge' atyai ödes szeretete kívánja, hogy Ó, oly rendkívülvaló környületek között, mindaddig míg az óhajtott pillantat, melyben II-dik Mária Királyné az egetől neki rendelt fejedelmiszékbe emeltetik, el nem jönn, védelmezője és óltalma az ó' fges szeméjének. — Távól legyen tehát, hogy szeretett leánya' dolgával felhaggyon, az ó' változhatatlan meghatározásában marad a' Tsászár, mely az, hogy őtet védelmezi, és soha az Usurpátorral alkula nem botsátkozik. Akarminéműek legyenek is a' nehésségek és akadályok, mellyek a' betsület', törvényesség' és igazság' dolga' győzdelmét hátráltathattják, az ÓFge' alattvalóinak, nem lehet a' ditsűsséges óltalmazásban nyugodni, a' melyre ők, kötelesek: mert a' dolog' igazsága, kezes az ó' diadalmokért; és, ha Portugallusok a' viaskodás alatt, a' menedék-hellyet Brasiliában elébbvalónak

tartanak annál, a' mellyel őket némely európai Hatalmak megtisztelték: hitessékel magokkal, és én, az én' Uramnak, a' Tsászárnak tsalhatatlan parantsolatjára, bizonyossá teszem őket, hogy Brasiliában azon nemes-szívü vendégi barátságot találják-fel, a' melyre ők, nem érdemlett sorsoknál-, és tapasztalt hívség-geknél-fogva, IV-dik Don Pedro Király ÓFge' fényes szeméjéhez, oly méltó követelést tarthatnak fenn. — Az Imperatriz fregatten 'sat. 1829.

Barcena, Marquis.

Nagybritannia

Portsmouthból ezt írják: "August. 27-dikén reggel pillantották-meg Spithead' téréen a' gőzhajót, mely a' brasiliai új Tsászárnét hozta; 's köszöntetett a' Portsmouthban fekvő brasiliai hajó-osztáj által. A' Tsászárné, egy-kisség tengeri-beteg lévén, a' gőzhajóból Isabelle fregatterre ment, mely őtet két más hajótól kísértetvén, mellyek már egy-idő-olta Portsmouthban fekuşznek, akarja Rio-de-Janeiroba vinni. A' brasiliai tsászári hajózásló' felütésére, az Isabellán, királyi köszöntő-tüzet adtak Victory és Melville angl. liniahajókról. Minthogy a' Tsászárné nem száll-ki a' földre, hanem mihelyt tsak lehet elvitorlázik Brasiliába; tehát, a' portugalli ifjú Királyné a' hajóra ment, hogy tsászári mostoha-anyak tiszteletet tegyen. Az idő, nagyon szélveszes volt; az esső, foljt mint a' duna, a' mendörgés, dühösködött. Az elementumok' (eredítők) ezen lázzadása' közepette hallatott a' kikötőben a' hajók' királyi köszöntése. A' Királynét saját rangjához illő minden tisztelet-adással fogadták. Mind a' két Printzasszony, tsak Brasiliában tenné már lábait a' földre: de az idő oly' kellemetlen, hogy alkalmasint kénteleníttethetnének egy-ideig magokat a' földön kinyúgodni. Azt mond-

ák, hogy Melville ángl. hadihajó fogja a fregatteket odáig kísélni, a' hol már a' Don Mig. hajó-osztályjától Terceira' tengerterén, nem tarthatni.

Ezt már a' mi itt következik, Londonból írják, és aug. 31-dikén: "A' braziliai Tsászárné és a' portugalli Királyné aug. 30-dikán, délutáni 3 órakor indultak-el Portsmouthból, az Imperatritzen, más két brasíliai fregatte' társaságában.

A' Morning-Chronicle, a' Courier, a' Spectateur, — ha még száz volna-datum nélkül, egyik megvetőlegebben mint a' másik, egyik, egy látott levélből, másik, egy nevetlen utazótól, harmadik egy képzelt ánglus Tiszt' írásából, ki a' Portánál pattantyús volna Rostsikban, otsmány színekkel festik-le a' Törökök' minden hadi készületeit, ábori rendetlenségeit, gondatlanságait, sük pedig ezelőtt, míg a' Muszkákat tsüfolódás' tárgyainak tették volt, Törökölki barátság' minden tetteit, bámúlást szerző vitességeit, a' Sultán' tsuda nenes characterit az egekig etnelték. Váóban nem lehet az embernek magát megtartóztatni azon hasonlatosságról emlétezni, mikor az ebek egynehányan össze-seregelvén, mind-tsak azon-egyre ámodnak, a' mellyet valamelyik erősebb a' földhöz nyomott.

A' Court-Journal hiteles kéztől vete volna, hogy a' Sultán nem vonogatná magát a' békesség kötéstől különben, hanem hogy a' Muszkaország' pénzbeli követeléseit telyességgel nem állhatat-ki, mivel' annyit követel, mely a' Portának 10 esztendei jövedelmét is megadná. Azt is hiteles kútfőből állítja az a' Journal, hogy Muszkaország' megelégedne azzal, ha Frantziaország és Anglia egy nagy summa pénzért kezes lenne a' Porta mellett: mert, úgymond, ez két Kabinét Törökország' miatt, nem

kíván háborúba elegyedni Muszkaországgal; hanem, a' kezességet, ha lehet, talán felvállalja.

A' Times' jegyzése: "A' Terceira sziget' katonaságai, a' vitéz Villaflor' vezérleése alatt, úgy-láttzik, nagy bátorsággal és rettentelenséggel viselték magokat. Ez a' tündöklő hadi tett, reményljük, nem hibazza-el foganattját Portugalliában.

A' Globe ezt mondja: "A' Times azt állítja—és nekünk, van okunk azt hinni, hogy tökéletesen úgy van—Palme-la Marquis, a' britannus országlszék' sürgetős óhajtására, nagyon iparkodott, hogy a' portugalli Királynét Angliában megtartsa; de a' Don Pedro' útmutatása egészen meg volt határozva. — Ugyanezen Journal szerént, portugalli vagy brasíliai Küldöttség, nem kért a' Dona Mária Királyné' vissza-utazására kíséroul hadi-hajót; hanem tsak a' Király' barátságos figyelmé tselekédte az ez eránt tett parantsolatot. De áról még eddig nints szó,—ment-é vele ángl. hajó vagy nem.

London, sept. 1. — A' Debats' megíteltetéséről, a' Timesben e' van: "A' kir. Prókátor, Levasseur Úr, nagy tudatlanságot mutatott-ki a' maga' vádjában, vagy talán szánt-szándékkal teker-te-el a' konstitutiós gyökéértelmet. Dupin Úr egy szép beszédben felelt neki, melybe ő több politikát elegyített, mint a' mi a' tsatorna innetső oldalán szabad volna, és a' törvényszék, a' köz-várhozás' ellenére, fogságra tette Bertin Urat, a' ki több áldozatot vitt a' Bourbonok' oltárára, mint talán akarki az ő' vádlói közzül. — Ha szabad egy idegennek a' sententzia felett véleményyét kimondani; meg kell vallanunk, hogy a' sententzia, nem tsak keménynek láttzik nekünk a' személyre-nézve, hanem a' szabad political vetekedés' minden prin-

cípiuma' egyenes lerontójának. Minthogy úgymond, a' Ministerium' változtatása a' kir. akaratnak tiszta tselekedete; tehát a' kir. választás' minden megtámodása is, a' kir. főjus' megtámodása volna. A' konstitúziós tanítások szerént, a' mint ezt a' tsatorna' innetső oldalán értik, nem lehet ennél kézzel-foghatóbb képtelenség. A' kir. főhatalomé a' béke-kötés és hadizenet, valamint újj Kabinétot formálni; és még is, mi szokottabb dolog, mint háborút vesztegetésnek és szükségtelenségnak, békekötést dítsósségtelennek és betstelennek mondani? — mindenik a' királyi tanás' tselekedete, nem úgy nézik azt mint a' Királynak saját tettét; sőt még a' Ministerium' változtatása Végzésének is, egy számot-adó Minister által kell contrascribáltatni. Nem esmérünk mi — a' portugalli utolsó Chartát kivéven — egy konstitúziót is az újj fabrikából kerültek között, mely a' Fejedelemekek, egy ügynévezet mérsékendő számot-nemadó hatalmat, számot-adni nem tartozó tanás' közbenjárása nélkül adott volna kezébe. — Figaro és Apostolique ellen is másképp' ítélték volna a' mi' törvényeink.

Frantziaország

Újj felfordulás Frantziaország' egyik legfontosabb Telepjen, Martiniqeben. — A' havrei Journal jelenti St. Pierről, júl. 25-dikén: "Egy aristocritika felkelés ütött-ki mostanában Martiniqeben. A' Plántások kihirdették az Ordonance-ok' eltörlését, mellyek egy újj törvényszék-rendet parantsoltak volt, 's a' színes embereknek (kiknek az ábrázatjok nem európai test-szín) megígérték a' törvény' védelmét. A' régi bírákat ismét vissza-tették, 's a' régi törvény-systemát ismét behozták. A' Plántások, kinyilkoztattják, hogy nekik semmi bírák nem kellenek többé Frantziaország-

ból. Úgy-láttzik, hogy a' királyi Tisztségek semmit-sem indítottak a' lázasszatók ellen. Minden jó, a' mit Hyde Neuville Úr a' telepi systemában régen kidolgozott és bőltsen kigondolt Ordonance-ok által meg akart állapítani, semmivé tétetett ezen fellázadás által; mely, hihető, az ő' Maradékai által helybe fog hagyattatni."

Németország

A' Ménustól, aug. 30. — Minden hazugságban van egy tsipetnyi igaz. Tagadhatatlan, hogy a' politikai horizon (látter) nagyon meghomájosodott mostanában, és a' mi' legközelebbi jövendők' kibontakozása felett támodott kérdések erőssen és nyugtalanító módon tolnak seregestől elő-felé. A' napi történetek olyan útba igazodnak, melyben nem történetes hajlandóságok, feltett indulatok, nem ez vagy amaz különösségei az okoskodó politikának, hanem a' Státusoknak legkézzel-foghatóbb, legnyomósabb haszónérdeklései állanak-elő végszakasztólag. Két legnagyobb kiterjedésű és legnagyobb hatalmu Birodalom, a' millyeneket a' világ valaha tsak láthatott, vonnattatnak külömbféle útakon ide-s-tova, mellyek egymást még nem érdeklik, hanem, közelebbedések által hovatovább ellenségesebbekké lesznek, 's végre, a' vezetőknek hajlandósága és szándéka ellen, a' legveszedelmesebb egybe-ütközéssel fenyegetnek. Ha Muszkaország és Nagybritannia közvetlen érdekelnék egymást, ha az ő' erejek' kibontakozásai ugyanazon egy fajták volnának, hogy megtámodó lineáit előre lehetne által-látni, még a' hartzmezőt is ki lehetne mutatni; úgy, a' két Hatalom-közötti meghatározás, talán nagy rázkódás nélkül esnemeg, legalább, nem kellene más Státusoknak szükségesképpen a' játékba vonnattatni. De, éppen abban hogy azok ket-

ten egymást először felkeresni, viaskodásokat közben fekvő földön hartzolniki, a fő-dologban semmi részt nem-vevő, legalább igen távolvaló erőt tsalhatatlanul a' tusakodásba bonyolítani kén-telenek — éppen abban fekszik, mondom, a' mostani politikai felfordulás' fenyege-tő rettentősége. De nyilvánvaló, hogy a' háború, melynek tsupa képzeletének el kell bennünket ijesztenie, még a' sokfé-le és előre nem láthatandó nyomorúsá-gok' ilyen nagysága mellett is, melyet az magával hozna, hatalmas gátot talál maga ellen. Ugy lehet venni mint lett-dolgot, hogy Európában senki az említ-tett háborút, a' háború' kedvéért, nem óhajta, — sem betsület-vadászat, sem hó-doltatási nyavaja, semmi vad indulat, sem hidegvérü megszedülés. A' muszka Tsászár legelől, megmérhetetlen előke-lőségekkel bírván, melyeket neki birodal-ma' fekvése, egybekötetései és mos-tanában győzdelmei kezére szolgáltattak, minden lépéssel, melyet ő, ditsóséggel teszget előfelé, bizonyítja igazi hajlan-dóságát a' békességre, a' legnagyobb mér-sékletét igasságos követelése mellett. Ezen környületek között, a' nagybritan-niai Ministerium, alkalmasint meg fogja hányinivetni, minekelötte eszközökhöz nyúlna, melyek, egy félő károsodás' tet-ző kisebbbedése mellett, végre tsakugyan siettethetik és nagyobbíthatják ezt, és az akkor már meggátolhatatlan viszon-tagságokrólvaló minden feleletet magok tartoznak viselni! Valjon nem inkább le-hetne-é a' Muszkák' győzdelmes előmen-tét, midőn az, az Anglusok' hatalomfél-tését és tűnődését fellázasztja, intésül venni, hogy a' keleti dolgokban a' meg-gátló avatkozás helyett, a' részvevő és hasonló igazodással együtt munkálkodó belészóllás jobb, és a' mi, tsak egyedül helyes? Hasonlítsuk egybe tsak az egy-

gyiknek valamint a' másik változandó-ságnak a' következéseit! Akarminémü szö-vevtségei legyenek is Angliának, még is világos az, hogy Németország' állása mel-lett, mely az újj időben, újj, méjjen beható Kötésekkel, mind-tsak erősebb-ben kötetett egybe magában, számta-lan lehetségek, melyekre Angliának szá-mot kellene tartani, előre el vannak metz-ve. Ugyanezt lehet tapasztalni Európa' északján és déli részén, mindenütt tsak ellenkezések, alkalmaztathatatlanságok, és a' nyilvános ellentállások mellett, ta-lán egy, még méjjebb, tsendes, mely még az ajánlott segedelmet is meggátolná! Vaj-mi különbözőül állának a' szerkeze-tek visszas fordulásban! Könnyen és e-gyenesen sietnének a' történetek a' tsal-hatatlan, nagy, az egész világot kielégi-tő tzelnek. A' török országloszék eránt, esztendőig próbált tanátsadás- és sege-delembeli törekedések után, haszontalan engedelem és türedelem után, melyet minden környületek között reá veszte-gettek, végre, minden európai Státus mentnek hiheti magát. A' históriák' min-dennel-köz foljásának is megvan az ő' meghatározó jussa, és minden Hatalom-nak van hívatála a' magával kínálkozó, egy felsőbb igazgatás' végzése által meg-másolhatatlanul kijelentett történetekben részt-venni. A' török Hatalom' széjjel-darabolatása Európában, úgy-láttzik, megmenthetetlenül be van írva a' sors' köyveibe, az egyszer elkezdett menetel ki fog bontakozni 's végre hajtódik, és a' most még talán nagy nehezen meg-tartott rész, tíz, húsz, 50 esztendő alatt ezért még, szintúgy le fog rognni, már tsak saját gyengesége által is, ha, nem idegen erő által. Miért nem akarják' hát örömost együtt fogni a' dolgot a' mi ez-után tsakugyan meg fog esni? Nagy-britannia valóban nem szűkölködik tárgyak

nélkül, mellyek az ő hasznát, egygyé-
értvén a' többi politikus világgal, most
szedhetnék rendbe: Frantziaország szin-
tűgy nem szűkölködik: egy más Hatalom-
nak, ugyanolylan tárgyak, éppen mellette
feküsznek. A' Muszkaországának maradan-
dó hasznok, magok kimutatják magokat:
azokat, a' mellyeket Burkusországának kell
engedni, könnyű volna kieszközölni:
mert, egy oldalról annyira kellene azt
kiterjeszteni, hogy másfelől körül lehes-
sen azt nyírni, Burkusország' kedvéért.
— Gondolkodott még ez az érdemes Di-
visor az apróbb rangu, vagy egyesült
Státusokról is, kiknek a' dologhoz sza-
vok lehet, 's az egész systemát Európá-
ra-nézve, hasznosnak, szükségesnek és
nyugodalmasnak tartja. Utóljára ezt veti
hozzá:— valjon egy ilyen nagy kiterje-
désű munkát előre tsupa politikai álom-
nak tartják-é, vagy, nem inkább vall-
ják-é meg, hogy egész Európa' kívánsá-
ga, és reménysége, a' békeség az euró-
pai státussystemában, henn, ilyen mó-
don nem tsak fenntartatna, hanem sok
időkre is megerősíttethetne.

Svédország

Stockholm, aug. 21. — Tegnap-
előtt (2 nappal a' Királyné' koronázta-
tása előtt), a' Nemesek' statusában, Ro-
senquist af Aekershalt Úr mozdítása' alk-
almával, "hogy a' Státusok egy nagy
küldöttséget küldenének Királyné' ŐFé-
hez, Őtet megkérni, hogy a' katholica
hitvallásról mondjon-le, 's menjen által
a' lutherana vallásra, "igen nevezetes
vetekedés támodott. Anckarswärd Báró,
kit a' szerentsés taktus (nyomos, kelle-
metes beszéd) soha el nem hágy, minden
erejéből ellent-állott ezen javallatnak. Ki-
mondotta, hogy egy ilyen lépés méltat-
lan és illetlen, tudván hogy ama' hit,
mellyet a' Királyné vall, soha-sem okoz-
hat tünődést a' Svédeknek, sem meg nem

háboríthattja az ország hitvallása' békes-
ségét. "Gyalázattjára szolgál az esztendő-
száznak, a' melyben élünk, 's a' Neme-
sek' Státusának, úgymond, hogy ezen
gyülekezetben ilyen fajta javallat for-
dúlhatott elő"— azon végezte beszédét,
az ország gyűlés' Marsalját megszólít-
ván, hogy ezt az esetet Jegyzésbe ne te-
gye. Ugyanezen értelemben beszélvén még
de la Gardie Gróf és mások is, a' Mar-
sal nem adta-elő a' Nemesek' Státusában
ezt a' javallatot, 's egy-akarattal elve-
tették. Anckarswärd Báró beszédét vé-
gezvén, a' szála, helybehagyó tapsolás-
sal és Hurrah-kiáltással tölt-el.

Muszkaország

A' pétervári Híradóban, aug. 31-
dikéről, az itt következő fges Manifes-
tumot adák-ki: "A' háború, mellyet Mi,
nem egy ízben megsértett birodalmunk'
jussa' bátorságossá-tételére az ottoman-
nus Porta ellen foljtatunk, a' Mindenha-
tó' áldása által, mindenfelé a' legtündök-
lőbb kimenetellel koronáztatik - meg:
de a' makattság miatt, mellyel az ellen-
ség minden béke-javallatot, mellyet ne-
ki az ellenségeskedés' kiütésekor és ké-
sőbbben is sokszor tettünk, vissza veti,
nem láttjuk mi ekkorig még annak vé-
gét előre. Minthogy tehát Mi elmúlha-
tatlannak tartjuk munkás hadseregünk-
ben szenvedett veszteséget kipótolni, és
hogy a' birodalombeli többi katonaság-
ban a' szokott fogyatkozás kitöldassék,
parantsoljuk ez által: 1) Az egész biro-
dalomban, Grusiát és Bessarabiát kivé-
vén, 500 emberből, 3 új katonát kell
adni. — Egyéberánt, az Ukás' más két
tzikkejében azt határozza-meg, a' mit
másszor is, hogy a' chersoni, jekaterinos-
law-i, poltawa-i, kiew-i, podolia-i és
slobodi-ukrania-i Gouvernementekben,
a' múlt 92-dik katonaszedésből hátra-
maradt fele-szám, a' sept. 2-dikán, 1828,

mondott okok miatt, 's azon tekintetből, hogy e' foljó esztendőben is újjonnan kotsisokat adtak a' munkás hadsereg' terhordó szekereihez, a' jövődő katonaszedésre halasztódik; és hogy a' katonaszedés az álló törvény' rendelése, 's e' mostani Ukás' értelme szerént essen-meg, 's az alattvalóknak legnagyobb lehetséges könnyebbségekkel, 's a' felkészítés ára is, az elébbi katonaszédések' módján hajtassék-be. — Költ a' Jelagin szigetén, aug. 22. 1829; országlásunk' 4-dik esztendejében.

Miklós.

Hogy ez a' katonaszedés nem a' Lelkek' száamához, hanem tsak a' férfiakhoz, még pedig az embernyi emberekhez van szabva, megtettzik az Ukás' szavából, mely 500 férfit mond: de, minek is szédnének 60 millió lélekből 360 ezer katonát, melynek harmadára se lenne szükség?

A' kormányozó Senatushoz botsított más Ukásban, a' több rendelések között, e' van: "Az újj katona 18 esztendőnél ifjabb, 55-nél idősebb, ne legyen, és egyet-se kell bevenni 2 ársin és 3 wersok magasság alatt. Egy kiállított újj katona' felkészítéséhez 43 rubelt tartozik az állító fizetni. A' 'Sidók is minden úgy katonák mint mások.

(Égyiptom) Törökország

Alexandriából írják júl. 4-dikén, hogy az országloszék éppen most adta-ki a' parantsolatot minden Saraf-nak (pénzraltónak), hogy a' konst.polji újj sehint, sak a' fermanban kiszabott áron kell elvenni, 40, 20, 10 parájával. A' kereskedésben 44, 22, 11 parában járt az eddig. A' kereskedés sokkal lassúbb most mint külömben ebben az időben szokott lenni: hibetó, nem is igen nevékedik az adlig, míg a' Nilus meg nem árad, és a' erméseket el nem kezdik szállítani.

Törökország

Hogy Sumla alatt, august. 18-dikán

egy tüzes tsata történt volna, melynek a' vége a' lett, hogy Krassovsky Gen. a' vár' külső erősségeit elfoglalta, és többet is tett volna, ha a' Nagyvezír azt nem izente volna, hogy ő parantsolatot vett az eggyezésre, és hogy már ezeránt, irt is Diebits Generálnak a' gyűlés helylye eránt. Némellyek azt is tudnák már, hogy ez a' békekötő Gyűlés Adrianápolj mellett egy majorban akar lenni. A' Porta' részéről a' Nagyvezír és Halil-Effendi, a' Muszkákéról pedig Pahlen Gróf lennének a' meghatalmozottak. — Ezekre még keveset lehet hajtani.

Adriánápolj, aug. 21. — A' Muszkák' bemenetele ebbe a' városba. Az egész lakosság össze-tsődült a' katonaság' nézésére. Elöl léptetett egy szakasz Uhlánus; ezt követte egy Osztálj gyalog-Vadász, végre, az egész hadsereg, melylyet a' Fő-Gen. vezetett, lóháton. Minden regem. musika-társasága musikálta a' muszka nemzeti notát, és midőn a' Fő-Gen. a' régi Serail mellett rendre állott, hogy a' hadsereget maga előtt elléptesse, nagy hurrá-t kiáltott neki a' sereg. Merő álmétkodás töltötte-el a' Törököket a' katonaság' látására, kik a' nekik szokatlan rendel mentek sorban. Minket is meglepett, így szóll az író muszka Tiszt, az a' ritka látvány, sok ezer embert egygyütt látni keleti öltözetben az úttszán élire-verve. Vége lévén az elléptetésnek, megrakták a' piatzokat örökkel és védekkel, 's a' Fő-Gen. is be-szállott a' régi Serailba. Udvarlására mentek neki a' város' előkelői, a' Fő-Molla, és minden ott tartózkodó Konzul. A' legnagyobb barátsággal fogadnak bennünket, és mindenütt nagyobb civilisatiót találtunk, mint külömben hírlelték. Tsak a' népsalak még az, mely egy más vallás' követőjét útálja. A' valamirevaló muselman, úgy láttzik, jól érzi a' rajta uralkodó despotismust,

és örömist szeretne ezen járom alól kiszabadulni. Ritka vendégszeretet különbözteti-meg a Törököt a' keleti népségek között; határtalan hajlandósággal viseltetik ő ahhoz, a' kit eránta bizodalommal lenni tapasztal. — Adrianápolj' vidéke az elragadtatásig kellemetes. A' Maritza' partjai, melybe itt a' Tundse és Arda szakad, mereül be vannak terítve rósabokrokkal. A' város, körül van kerítve kőfallal, mellyen 11 kapu van. — Van egy 4 szegletű kis vára, 4 kerek és 12 másforma tornyokkal, ezek között egy fegyvertár, a' két utolsó fojóvizen 15 híd van.

H a r t z m e z ő

A' pétervári Journálban az itt következő tudósítások vannak a' kaukasusi hadseregtől, júl. 30-dikáig: "A' Fővezér, jelenti Tsászár ÖFgének, hogy az ellenség semmit-sem mér többé ellenünk próbálni, nem-hogy megtámadna bennünket, kikerüli az ő gyenge és mindenfelé egybe-kötetés nélkül szédelgő széjjel szórt maradvánnya az ötet felkereső katonaságainkat, minden dolga csak az az egy, hogy a' tsendes lakosok' faluit és házait fosztja 's rabolja, nem igyelvén semmiféle vallásuakra.

Azon veszedelmek, mellyeknek az Erzerum' szomszédtságokban fekvő helytartóságok (Sandsak-ok) saját katonájok'

részéről ki vannak téve, de még-inkább a' szoros illendőség' és jámbor velek-bánás, mellyekkel a' tartományok' és városok' lakosaihoz török-Arábiában a' Muszkák viseltetnek, vonják naponként hozzáuk a' Véneket és földbirtokosokat ezen Sandsakokból, hogy magokat alánk-vessék és védelmünket megnyerjék. Jún. 29-dikén már, az erzerumi Basaságnak minden Helytartósága, a' két legtávolabbit kivéven, önként adták magokat alánk, és hatalmunk alatt vannak; a' keresztény lakosok, kiket a' Törökök magokkal elvittek, és a' mahumedánusok, kik a' mi' seregenik' látására elfutottak, jönnek vissza mindenfelől: a' mi' katonáinkat, nem csak szívesen fogadják, hanem, együtt kereskednek velek, 's minden a' maga' szokott rendin folj.

Adrianápoljból egyenesen jött tudósítások szerént, aug. 25-dikéről, a' sabalkáni-Djebits Gróf Fővezér' főszállása még is azon város Eski-Serai-(Serail-) jában van. A' muszka előgárdák Kirkilisseben és Tsatal-Borgasban állottak (Adrianápolj és Silivria között). A' török meghatalmasítottakat az alkudozásra, minden órán várták a' muszka főszállásra.

S t á t u s p a p i r o s o k ' F o l j a m a t j a

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben								
		11	12	14	London Sept.	1	2	3				
Béts, Sept.												
Bank-Oblig. 2. 1/2pC.	55.3/4	-	55.3/4	-	55.1/2	Consols, 3 pC.	89.1/4	-	89.1/8	-	88.7/8	
Pengőpénz-Obl. 5pC.	100.1/2	-	100.5/16	-	100.—	Stocks-Prémie, Sh.	—	-	—	-	—	
Roths. 1820, 100f. CP.	172.3/10	-	—	-	171.1/10	Brasiliai Bons	-	-	-	-	59.—	
Partial. 1821. Ua.	—	-	129.1/4	-	128.1/2	Buenos-Ayresi	-	-	-	-	—	
Bankaktia, 1000f. CP.	1181.4/5	-	1182.—	-	1167.—	Columbiai	-	-	-	-	—	
Páris, Sept.	2		3		4	Mexikói	-	-	-	-	—	
Consols 5 pC.	109.90	-	109.75	-	109.95	Portugalli	-	-	-	-	—	
Ugyanaz 3 pC.	80.75	-	80.75	-	80.90	Muszkaországi	-	101.3/4	-	102.—	-	99.1/2
Bank-aktia, 2000 Fr.	—	-	—	-	—	Görögországi	-	—	-	14.—	-	—